

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПОСЛОВА ИЗВОЗА, УВОЗА, ПРУЖАЊА БРОКЕРСКИХ УСЛУГА И ТЕХНИЧКЕ ПОМОЋИ У ОБЛАСТИ РОБЕ ДВОСТРУКЕ НАМЕНЕ ЗА 2020. ГОДИНУ

I. УВОД

Правни основ за израду Годишњег извештаја о реализацији послова извоза, увоза, пружања брокерских услуга и техничке помоћи у области робе двоструке намене за 2020. годину (у даљем тексту: Извештај) садржан је у члану 26. став 3. Закона о извозу и увозу робе двоструке намене¹ (у даљем тексту: Закон) којим је прописано да „Министарство припрема годишњи извештај о реализацији извоза и увоза робе двоструке намене, пруженим брокерским услугама и техничкој помоћи, укључујући податке о забрани транзита и доставља га Влади”.

Годишњи извештај о реализацији послова извоза, увоза, пружања брокерских услуга и техничке помоћи у области робе двоструке намене усваја Влада и о томе информисе Народну скупштину. Овај извештај даје преглед извоза и увоза наведене робе, у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2020. године, у складу са препорукама, стандардима и правилима Европске уније.

Систем извозне контроле, дефинисан у свим својим фазама законима и пратећим прописима, представља значајан сегмент у процесу приступања Европској унији. Циљ контроле спољнотрговинског промета робе двоструке намене је борба против ширења оружја за масовно уништавање. Контрола извоза и увоза робе двоструке намене (Dual use Items)² и националне контролне листе роба за које је потребна дозвола, а које су усклађене са релевантним листама Европске уније у овој области, значајан је елемент те борбе.

Савет безбедности Уједињених нација је 2004. године усвојио Резолуцију о неширењу оружја за масовно уништење (Резолуција СБ 1540) којом се ширење нуклеарног, биолошког и хемијског оружја означава као главна претња међународном миру и безбедности. Овим документом Савет безбедности позива све државе чланице Уједињених нација да испуне своје обавезе у вези са контролом наоружања и/или разоружањем и спрече ширење свих врста оружја за масовно уништење. У Резолуцији се истиче обавеза свих држава потписница да усвоје и примене делотворне законе и спроведу их у пракси кроз успостављање домаћег система контроле у овој области и предузимања мера за њихову примену.

Извештај о извозу и увозу робе двоструке намене садржи информације о политици извозно-увозне контроле, националном законодавству, националним контролним листама, критеријумима за издавање дозволе, институцијама надлежним у поступку издавања дозволе, међународним обавезама, досадашњем искуству на пољу извозне контроле као и статистичке податке који су дати у одељцима.

Одељци уз Извештај садрже податке, приказане по табелама, о издатим, одбијеним и одузетим дозволама, као и о реализацији спољнотрговинског промета робе двоструке намене за 2020. годину.

Приликом израде Извештаја поштоване су препоруке Европске уније по питању форме и садржине националног извештаја, како би био компатибилан са извештајима држава чланица Европске уније и употребљив у сврху поређења са националним извештајима земаља у региону и шире.

¹ „Службени гласник РС”, бр. 95/13 и 77/19

² Роба двоструке намене обухвата широк спектар материјала, опреме и технологије која може бити употребљена двоструко, за развој оружја за масовно уништење са једне стране, и у цивилне сврхе, са друге стране.

Министарство трговине, туризма и телекомуникација (у даљем тексту: Министарство) води базу података о спољнотрговинском промету робе двоструке намене и његовој реализацији по издатим дозволама на основу података добијених од царинских органа као и лица који обављају ове послове. Наиме, чланом 24. Закона прописана је обавеза извозника, увозника, брокера и пружаоца техничке помоћи да достави податке о извршеном извозу и увозу контролисане робе, и то у року од 15 дана од дана реализације посла. Ако се у периоду важења дозволе посао не реализује, оригинал неискоришћене дозволе мора се вратити Министарству.

Извозници односно увозници достављају податке о категорији робе из контролне листе, као и њен опис, броју комада, крајњој употреби, финансијској вредности, земљи извоза, односно увоза и земљи крајњег одредишта, односно земљи порекла. Вредносни подаци исказани у Извештају су у УСД, а за прерачунавање износа из једне валуте у другу користи се званични средњи курс Народне банке Србије који се примењује на дан 31. децембра 2020. године.

II. НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАВСТВО

У области спољне трговине контролисаном робом, национално законодавство које се примењује чине:

- 1) Закон о извозу и увозу наоружања и војне опреме³;
- 2) Закон о извозу и увозу робе двоструке намене⁴;
- 3) Подзаконски акти;
- 4) Ратификоване међународне конвенције и споразуми; и
- 5) Остали прописи од утицаја на ову област.

1. Закон о извозу и увозу наоружања и војне опреме

Закон о извозу и увозу наоружања и војне опреме ступио је на снагу 16. октобра 2014. године. У изради Закона учествовали су експерти из држава чланица Европске уније (Португал, Чешка и Белгија), као и експерти из САД-а.

Циљ Закона је да се успостави ефикасна државна контрола у области спољнотрговинског промета наоружањем и војном опремом ради остваривања и заштите безбедносних, спољнополитичких и економских интереса, међународног кредибилитета и интегритета и поштовања међународних обавеза које је преузела Република Србија.

Закон представља основ за свеобухватну контролу извоза и увоза наоружања и војне опреме као и контролу пружања брокерских и услуга техничке помоћи, прописује обавезу и услове регистрације привредних субјеката за обављање ових послова и процедуру издавања дозвола, дефинише задатке и улогу надлежних органа у вези са прописаном административном процедуром и предвиђа санкције за његово кршење.

Доношењем Закона, заједно са раније донетим Законом о извозу и увозу робе двоструке намене (новембар 2013. године) заокружен је правни оквир и успостављен правни основ за ефикасну извозну контролу наведене робе, у складу са међународним стандардима.

³ „Службени гласник РС”, број 107/14

⁴ „Службени гласник РС”, бр. 95/13 и 77/19

2. Закон о извозу и увозу робе двоструке намене

Извоз, увоз и транзит робе двоструке намене, као и пружање брокерских услуга и услуга техничке помоћи у вези са том робом, у Републици Србији су уређени Законом о извозу и увозу робе двоструке намене који је ступио је снагу 8. новембра 2013. године.

Овим Законом су, између осталог, уређени предмет и циљ закона, услови, начин и поступак за издавање дозвола за извоз и увоз робе двоструке намене, пружање брокерских услуга и услуга техничке помоћи, установљене обавезе извештавања за учеснике у овим пословима, нормирана контрола од стране надлежних органа Републике Србије, предвиђене казнене одредбе, као и друга питања од значаја за контролу извоза и увоза робе двоструке намене.

Ступањем на снагу поменутог закона престала је обавеза Министарства да региструје привредне субјекте за извоз и увоз робе двоструке намене. Предвиђена је могућност продужења важења издате дозволе на годину дана на период потребан за окончање посла предвиђен уговором. Инкорпорирана је тзв. „свеобухватна клаузула” (catch-all) којом се јача извозно - увозна контрола робе двоструке намене и пружање услуга у вези са том робом, итд.

Законом о извозу и увозу робе двоструке намене систем контроле извоза је у потпуности усклађен са европским законодавством, као и са међународним стандардима. Закон је успоставио јак систем контроле и надзора у овој области, ради остваривања и заштите одбрамбених, безбедносних и спољнополитичких интереса Републике Србије, њеног међународног кредибилитета, као и обезбеђење поштовања међународних обавеза које је преузела наша држава. Изменама и допунама горе наведеног закона које су ступиле на снагу новембра 2019. године⁵ укинута је контрола увоза робе двоструке намене, осим робе са Листе 1,2 и 3 Конвенција о забрани развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и о њиховом уништењу (CWC). На тај начин постигнут је висок степен усаглашености са Европским законодавством у овој области (правно обавезујућа Регулатива 428/2009 којом се такође не контролише увоз робе двоструке намене), као и осетно растерећење привреде.

3. Подзаконски акти

Подзаконским актима ближе се уређују одређена питања из материје Закона. У том смислу, донети су следећи прописи:

- 1) Одлука о утврђивању Националне контролне листе наоружања и војне опреме⁶ (усклађена са листом ЕУ);
- 2) Одлука о утврђивању Националне контролне листе робе двоструке намене⁷ (усклађена са Листом роба и технологија двоструке намене Европске уније);
- 3) Правилник о обрасцу захтева за издавање дозволе, обрасцу дозволе, обрасцу и садржају сертификата и потврда који прате извоз и увоз робе двоструке намене⁸; и
- 4) Правилник о облику и садржају извештаја о извозу, увозу, пруженој брокерској услузи и техничкој помоћи робе двоструке намене⁹.

⁵ „Службени гласник РС”, број 77/19

⁶ „Службени гласник РС”, број 102/20

⁷ „Службени гласник РС”, број 88/20

⁸ „Службени гласник РС”, број 103/18

⁹ „Службени гласник РС”, број 103/18

3.1. Националне контролне листе

На основу члана 5. Закона о извозу и увозу робе двоструке намене и члана 4. Закона о извозу и увозу наоружања и војне опреме, Влада, на предлог Министарства, утврђује Листу која је усклађена са релевантном листом Европске уније. То су:

- 1) Национална контролна листа наоружања и војне опреме¹⁰ и
- 2) Национална контролна листа робе двоструке намене.¹¹

Законом је прописано да Влада може утврдити и друге листе ради извршавања обавеза из међународних уговора.

Основни циљ утврђивања националних контролних листи и њиховог усклађивања са листама Европске уније, као и контроле промета робе која је у њима наведена јесте унапређење регионалне и међународне безбедности ради постизања што веће транспарентности и одговорности у области трансфера конвенционалног наоружања и производа и технологија двоструке намене, као и спречавање пролиферације оружја за масовно уништење, система за њихово лансирање и пратећих материјала и технологија, односно предузимање мера и поступака да контролисана роба не дође у посед терориста.

Национална контролна листа наоружања и војне опреме (наоружање, војна опрема и односне технологије) је усклађена са Заједничком листом војне опреме Европске уније обухваћене Правилима понашања Европске уније о поступању код извоза наоружања.

Роба која се налази на Националној контролној листи наоружања и војне опреме обухвата ново и половно наоружање и војну опрему, односно, робу која је пројектована или модификована за војну употребу.

Национална контролна листа робе двоструке намене (укључујући софтвер и технологије), која поред цивилне може имати и војну намену је усклађена са Листом роба и технологија двоструке намене Европске уније.

Контролна Листа роба и технологија двоструке намене Европске уније интегрише листе свих различитих међународних контролних режима укључујући Васенарски споразум (Wassenaar Arrangement - WA), Режим контроле ракетне технологије (Missile Technology Control Regime-MTCR), Групу нуклеарних снабдевача (Nuclear Suppliers Group-NSG), Аустралијску групу (The Australia Group-AG) и Конвенцију о хемијском оружју (Chemical Weapons Convention-CWC). Листа има флексибилну форму која дозвољава интеграцију различитих нових међународних контрола и дата је у Прилогу 1 (Национална контролна листа РДН и јединице мера), уз овај извештај.

Одређивање броја из националне контролне листе захтева добро познавање садржаја националних листа контролисаном робом, поготово листе робе двоструке намене (Категорије 0 – 9), као и карактеристика и особина саме робе. Неопходно је најпре извршити препознавање артикала у оквиру програма оружја масовне деструкције (нуклеарно, хемијско, биолошко или ракетно оружје) што обухвата широк спектар производа и технологија. Понекад се дешава да се један исти производ, у зависности од крајње употребе робе и/или крајњег корисника, као и његових карактеристика, може наћи на војној или листи робе двоструке намене и односних технологија.

Национална контролна листа наоружања и војне опреме и Национална контролна листа робе двоструке намене, као и остала регулатива у овој области, објављене су на сајту Министарства¹².

¹⁰ „Службени гласник РС”, број 102/20

¹¹ „Службени гласник РС”, број 88/20

4. Ратификоване међународне конвенције и споразуми

Република Србија је потписник међународних споразума и конвенција о забрани ширења оружја за масовно уништавање, и то:

- 1) Споразум о неширењу нуклеарног наоружања (NPT) – (СФРЈ ратификовала 1970, СРЈ одобрила 2002. године);
- 2) Конвенција о забрани развоја, производње и складиштења бактериолошког (биолошког) и токсиколошког оружја и његовог уништавања (BWC) – (СФРЈ ратификовала 1973, СРЈ одобрила 2001. године);
- 3) Конвенција о забрани развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и о њиховом уништењу (CWC) – (ратификована 2000. године);
- 4) Режим контроле ракетне технологије (MTCR) (Србија и Црна Гора је фебруара 2004. године унилатерално прихватила, да се придржава MTCR-а документа „Опрема, софтвер и технологија”, од 30. маја 2003. године и Упутства за важне трансфере осетљивих пројектила од 7. јануара 1993. године);
- 5) Свеобухватан споразум о забрани нуклеарног тестирања (CVTC) (Србија и Црна Гора ратификовала овај споразум 2004. године).

5. Остали прописи од утицаја на ову област

Поред Закона, у позитивном законодавству Републике Србије, у области спољнотрговинског промета робом двоструке намене, примењују се и други закони, који прецизније регулишу одређена питања, значајна и од утицаја, за обављање спољне трговине у области наоружања. Ову групу закона чине:

- 1) Закон о спољнотрговинском пословању („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 36/11 – др. закон, 88/11 и 89/15 – др. закон);
- 2) Царински закон („Службени гласник РС”, бр. 95/18, 91/19 – др.закон и 144/20);
- 3) Закон о забрани развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и о његовом уништавању („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 104/13);
- 4) Закон о транспорту опасног терета („Службени гласник РС”, бр. 88/10, 104/16-др.закон и 83/18- др.закон);
- 5) Закон о транспорту опасне робе („Службени гласник РС”, бр. 104/16, 83/18 и 95/18 –др. закон и 10/2019 – др.закон)
- 6) Закон о хемикалијама („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15);
- 7) Закон о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 95/18 и 10/19).

III. ОСНОВА СИСТЕМА ИЗВОЗНО-УВОЗНЕ КОНТРОЛЕ

Послови извоза и увоза робе двоструке намене, као и пружања брокерских услуга и техничке помоћи у овој области обављају се у две фазе:

- 1) Издавање дозвола за сваки конкретан посао извоза и увоза робе двоструке намене, пружања брокерских услуга и техничке помоћи, и
- 2) Надзор и контрола вршења наведених послова.

1. Издавање дозвола

Сходно одредби члана 10. став 1. Закона „дозвола је исправа коју издаје Министарство са роком важења до једне године.” Изузетно, уколико реализација посла траје дуже од годину дана, дозвола се може издати на рок за окончање посла предвиђен уговором.

Правилником о обрасцу и садржини захтева за издавање дозволе, обрасцу дозволе и другим обрасцима који прате извоз и увоз робе двоструке намене¹³ дефинисана је форма захтева за издавање дозволе и других образаца, као и списак докумената које је неопходно поднети уз захтев.

У поступку одлучивања о конкретном захтеву Министарство прибавља сагласност министарства надлежног за спољне послове, министарства надлежног за послове одбране, министарства надлежног за унутрашње послове и органа државне управе надлежном за послове националне безбедности. Такође, у складу са чланом 13. Закона, прописано је да „ако неки од органа ускрати сагласност о издавању дозволе одлучује Влада”.

Закон прописује поступак издавања дозвола за извоз и увоз, као и дозвола за пружање брокерских услуга и услуга техничке помоћи. Поред тога, предвиђено је издавање дозвола по основу изузећа од редовне процедуре, ако се привремено извозе или увозе сајамски, музејски и изложбени експонати ради учествовања на међународним манифестацијама.

Дозволе по основу изузећа од редовне процедуре Министарство издаје у року од 24 часа од дана пријема изјаве крајњег корисника, односно другог документа којим се потврђује намене робе.

Издата дозвола се може одузети, у случајевима који су изричито наведени чланом 19. Закона.

Издата дозвола може престати да важи у случајевима предвиђеним чланом 18. Закона или се може изменити у складу са условима прописаним чланом 20. Закона.

Министарство, када је у питању увоз робе двоструке намене, издаје и Сертификат крајњег корисника - End User Certificate. Са друге стране, када је у питању извоз наведене робе, Министарство проверава достављени сертификат крајњег корисника, са аспекта испуњености услова из члана 12. Закона (да није старији од шест месеци, да садржи све неопходне елементе и да је преведен и превод оверен од стране овлашћеног судског тумача).

1.1. Критеријуми за издавање дозволе

Закон обухвата критеријуме прописане Заједничком позицијом Европске уније (Common Position 944/2008) који се примењују на издавање дозвола за извоз и увоз робе двоструке намене. На основу наведених критеријума утврђује се да ли се издавањем дозволе:

- 1) угрожава поштовање међународних обавеза Републике Србије, које проистичу из чланства у Уједињеним нацијама, Организацији за европску безбедност и сарадњу и другим међународним организацијама које обавезују Републику Србију, односно чланства у међународним контролним режимима;
- 2) угрожава поштовање људских права у земљи крајњег корисника;
- 3) угрожава одржавање регионалног мира, безбедности и стабилности;
- 4) угрожава безбедносне или одбрамбене интересе Републике Србије, јавну безбедност и уставни поредак;

¹³ „Службени гласник РС”, број 103/18

- 5) је супротно спољнополитичком или економском интересу Републике Србије;
- 6) омогућава избијање или наставак оружаних и других сукоба у држави крајње употребе робе;
- 7) омогућава употребу робе за подстицање немира у држави крајње употребе робе;
- 8) доприноси ризику њеног преусмеравања;
- 9) има негативан утицај на националну безбедност, као и на понашање државе крајњег корисника према тероризму и међународно организованом криминалу, природу њених савезништава и поштовање међународног права; и
- 10) приложени документи одговарају крајњој намени наведеној у захтеву.

У складу са Заједничком позицијом, Законом је прописано да се захтев за издавање дозволе који садржи елементе и податке из прва 4 критеријума, аутоматски одбија, док процену постојања критеријума 5-8 врше надлежне националне институције. Правила су политички обавезујућа за државе чланице Европске уније. Њиховом уградњом у национално законодавство и доследном применом у процедури издавања дозвола, Република Србија испуњава захтеве Европске уније за усклађивање прописа у овој области.

Испуњеност критеријума процењују министарства која су укључена у административну процедуру издавања дозволе, свако према својој надлежности, на основу којих дају сагласност да ли дозволу треба издати или не.

1.2. Надлежне институције у процесу издавања дозволе

Према члану 13. Закона, Министарство комплетан захтев за издавање дозволе доставља на сагласност министарству надлежном за послове одбране, министарству надлежном за спољне послове и министарству надлежном за унутрашње послове, као и органу државне управе надлежном за послове националне безбедности.

Министарство може у поступку одлучивања о захтеву обавити консултације са другим органима, организацијама и агенцијама надлежним за примену овог закона.

2. Контрола

Царински органи, органи служби безбедности и надлежни инспекцијски органи Републике Србије у оквиру својих овлашћења спроводе сталну контролу над вршењем наведених послова.

Министарства, посебне организације и други органи државне управе, поред обавезе чувања тајних података, имају право и обавезу да размењују податке о извозницима, увозницима, као и о извезеној, односно увезеној роби двоструке намене који су неопходни за спровођење контроле.

Извозници, увозници, банке и друге финансијске организације, као и друга лица која располажу информацијама неопходним за спровођење контроле извоза и увоза робе двоструке намене, дужни су да доставе на увид пословне књиге, пошту, као и било коју другу информацију министарству, царинским органима и тужилаштву на њихов захтев.

Одредбом члана 7. Закона такође је прописано да Министарство може решењем забранити транзит робе двоструке намене о чему, без одлагања, обавештава органе надлежне за унутрашње послове као и царинске органе.

У Министарству је, сходно одредбама Закона које се односе на евидентирање свих поднетих захтева за издавање дозволе, као и издатих, одузетих, измењених и дозвола које су престале да важе, формирана рачунарска база података која се, употребом одговарајуће наменски пројектоване вишекорисничке рачунарске програмске апликације, редовно ажурира. Наведена база података је

тако пројектована да обухвата све податке значајне за систем извозно-увозне контроле робе двоструке намене и то у обиму и облику који захтева извештавање по дефинисаним националним и регионалним годишњим извештајима.

IV. СТАТИСТИЧКИ ПРЕГЛЕД

Одељак 1

Подаци о издатим дозволама за извоз РДН, према дестинацији извоза, разврстано према НКЛ РДН

За извоз робе двоструке намене у 2020. години је издато 10 дозвола, у вредности од укупно 6,01 милиона УСД¹⁴. У односу на 2019. годину то је 5 дозвола мање (око 33%), а укупна вредност издатих дозвола повећана је за 4,04 мил. УСД (око 206%).

Издате су дозволе за извоз робе двоструке намене купцима у пет земаља, за две мање од претходне године (2019.). Извозне дозволе су издате за следеће дестинације: Црна Гора (6 дозвола), Уједињени Арапски Емирати, Руска Федерација, Република Перу и Мађарска (по 1 дозвола).

У периоду 2005-2020. године је издато укупно 123 дозвола за извоз РДН.
Видети Графикон бр. 1.

Најважније извозне дестинације гледано према вредности издатих дозвола су Уједињени Арапски Емирати (3,9 мил. УСД, односно око 65% укупне одобрене вредности), Руска Федерација (1,3 мил. УСД, односно око 22%), Мађарска (0,39 мил. УСД, односно око 7%), Република Перу (0,35 мил. УСД, односно око 6%) и Црна Гора (0,06 мил. УСД, односно око 1%).

Укупна вредност закључених спољнотрговинских послова извоза РДН, према издатим дозволама за прве две дестинације износи 5,21 мил. УСД, што је око 87% вредности свих издатих дозвола. Вредност уговореног извоза на остале три дестинације износи 0,81 мил. УСД или око 13% од укупне вредности издатих извозних дозвола.

Видети Графикон бр. 6.

У периоду 2005-2020. године укупна вредност издатих дозвола за извоз РДН износи 85,53 мил. УСД.

Видети Графикон бр. 2.

¹⁴ Исказано у милионима америчких долара, у даљем тексту мил. УСД

Одељак 2

Подаци о издатим дозволама за увоз РДН, према дестинацији увоза, разврстано према НКЛ РДН

За увоз робе двоструке намене у 2020. години је издато 18 дозвола, у вредности од укупно 0,47 мил. УСД. У односу на 2019. годину број издатих дозвола је мањи за 13 дозвола док је укупна вредност издатих дозвола је мања за 13,4 мил. УСД (скоро 100%).

Издате су дозволе за увоз из 4 земље, што је у односу на 2019. годину значајно мање (за 21 дестинацију).

Према броју издатих дозвола: Република Словенија (10 дозвола), Савезна Република Немачка (6), Руска Федерација и Румунија (по једна дозвола).

У периоду 2005–2020. године је издато 1.404 дозволе за увоз РДН.
Видети Графикон бр. 1.

Вредносно гледано (према вредности издатих дозвола): Савезна Република Немачка (0,23 мил. УСД, односно око 48% од укупне одобрене вредности), Република Словенија (0,18 мил. УСД, односно око 39%), Румунија (0,04 мил. УСД, односно око 9%) и Руска Федерација (0,21 мил. УСД, односно око 4%).

Видети Графикон бр. 7.

У периоду 2005–2020. године укупна вредност издатих дозвола за увоз РДН износи 216,09 мил. УСД.

Видети Графикон бр. 2.

Одељак 3

Подаци о реализацији извоза по издатим дозволама за извоз РДН, према дестинацији извоза, разврстано према НКЛ РДН

У овом одељку је приказана реализација извоза по дозволама издатим за извоз РДН у 2020. години (*видети Одељак 1*) и реализација дозвола које су издате у претходним годинама са роком важења у 2020. години, а нису реализоване или су делимично реализоване пре године извештавања.

Укупна реализација извоза РДН у 2020. години је износила 5,27 мил. УСД. Посматрајући вредност издатих дозвола, реализација извоза РДН у 2020. години је око 88%. Овде треба имати у виду удео реализације важећих дозвола из претходних година. За упоредни преглед одобрених и реализованих вредности по годинама *видети Графикон бр. 4.*

Највећа вредност у реализацији извоза је остварена извозом у Уједињене Арапске Емирате (4,35 мил. УСД, односно око 82,5% укупно реализованог извоза), Мађарску (0,39 мил. УСД, односно око 7,5%), Републику Перу (0,35 мил. УСД, односно око 6,7%) и Руску Федерацију (0,15 мил. УСД, односно око 2,8%).

Од укупне вредности реализованог извоза РДН у 2020. години реализовани извоз са наведених дестинација износи 4,74 мил. УСД, односно око 90%.

У периоду 2005–2020. године укупна вредност реализованих дозвола за извоз РДН износи 71,38 мил. УСД.

Видети Графикон бр. 3.

Одељак 4

Подаци о реализацији увоза по издатим дозволама за увоз РДН, према дестинацији увоза, разврстано према НКЛ РДН

У овом одељку је приказана реализација увоза по дозволама издатим за увоз РДН у 2020. години (*видети Одељак 2*) и реализација дозвола које су издате у претходним годинама са роком важења у 2020. години, а нису реализоване или су делимично реализоване пре године извештавања.

Реализација увоза по издатим дозволама за увоз РДН у 2020. години је износила 3,04 мил. УСД. Посматрајући вредност издатих дозвола, реализација увоза РДН у 2020. је вишеструко већа од одобреног увоза (треба имати у виду удео реализације важећих дозвола из претходних година). За упоредни преглед одобрених и реализованих вредности по годинама видети *Графикон бр. 5*.

Највећа вредност у реализацији увоза РДН у 2020. години је остварена увозом из: Републике Пољске (1,58 мил. УСД, односно око 52% укупно реализованог увоза), Босне и Херцеговине (0,26 мил. УСД, односно око 8%), Чешке Републике (0,24 мил. УСД, односно око 8%), Републике Италије (0,23 мил. УСД, односно око 8%), Савезне Републике Немачке (0,19 мил. УСД, односно око 6%), Републике Хрватске и Швајцарске Конфедерације (по око 0,17 мил. УСД, односно по око 6%). Од укупне вредности реализованог увоза РДН у 2020. години реализовани увоз са наведених дестинација износи 2,84 мил. УСД, односно око 94%.

У периоду 2005–2020. године укупна вредност реализованих дозвола за увоз РДН износи 150,41 мил. УСД. *Видети Графикон бр. 3.*

Одељак 5

Подаци о одбијеним захтевима и одузетим дозволама за извоз РДН, према дестинацији извоза, разврстано према НКЛ РДН

Није било одбијених захтева, нити одузетих дозвола за извоз робе двоструке намене у 2020. години.

Одељак 6

Подаци о одбијеним захтевима и одузетим дозволама за увоз РДН, према дестинацији увоза, разврстано према НКЛ РДН

Није било одбијених захтева, нити одузетих дозвола за увоз робе двоструке намене у 2020. години.

V. ПРИЛОЗИ

Прилог 1: НАЦИОНАЛНА КОНТРОЛНА ЛИСТА РДН И ЈЕДИНИЦЕ МЕРА

Прилог 1.1: Структура Националне контролне листе робе двоструке намене

Техничке категорије:

- 0 - Нуклеарни материјали, постројења и опрема
- 1 - Специјални материјали и опрема која се односи на њих
- 2 - Обрада материјала
- 3 - Електроника
- 4 - Рачунари
- 5 - Телекомуникације и „заштита информација”
- 6 - Сензори и ласери
- 7 - Навигација и авионска електроника
- 8 - Поморство
- 9 - Ваздушни и свемирски простор и погонски системи

Групе:

- A - Системи, опрема и компоненте
- B - Опрема за тестирање проверу и производњу
- C - Материјали
- D - Софтвер
- E - Технологија

Мултилатералне и унилатералне контроле:

- 000-099 - Васенарски споразум
- 100-199 - Режим контроле технологије пројектила
- 200-299 - Група нуклеарних снабдевача
- 300-399 - Аустралијска група
- 400-499 - Конвенција о хемијском оружју
- 500-599 - Резервисано
- 600-699 - Резервисано
- 700-799 - Резервисано
- 800-899 - Резервисано
- 900-999 - Унилатералне контроле

На пример, ознака за мераче гравитације (гравиметри) у Контролној листи роба Европске уније је 6A007.

Значи, да гравиметри припадају техничкој категорији 6 - *Сензори и ласери*, групи A- *Системи, опрема и делови* и да се налази под контролом *Васенарског споразума*.

Прилог 1.2.: Преглед коришћених јединица мера, одн. скраћеница

Доле наведене ознаке у Одељцима извештаја, имају следеће значење:

GN - гарнитура

KD - комад

L - литар

mL - милилитар

t - тона

kg - килограм

gr - грам

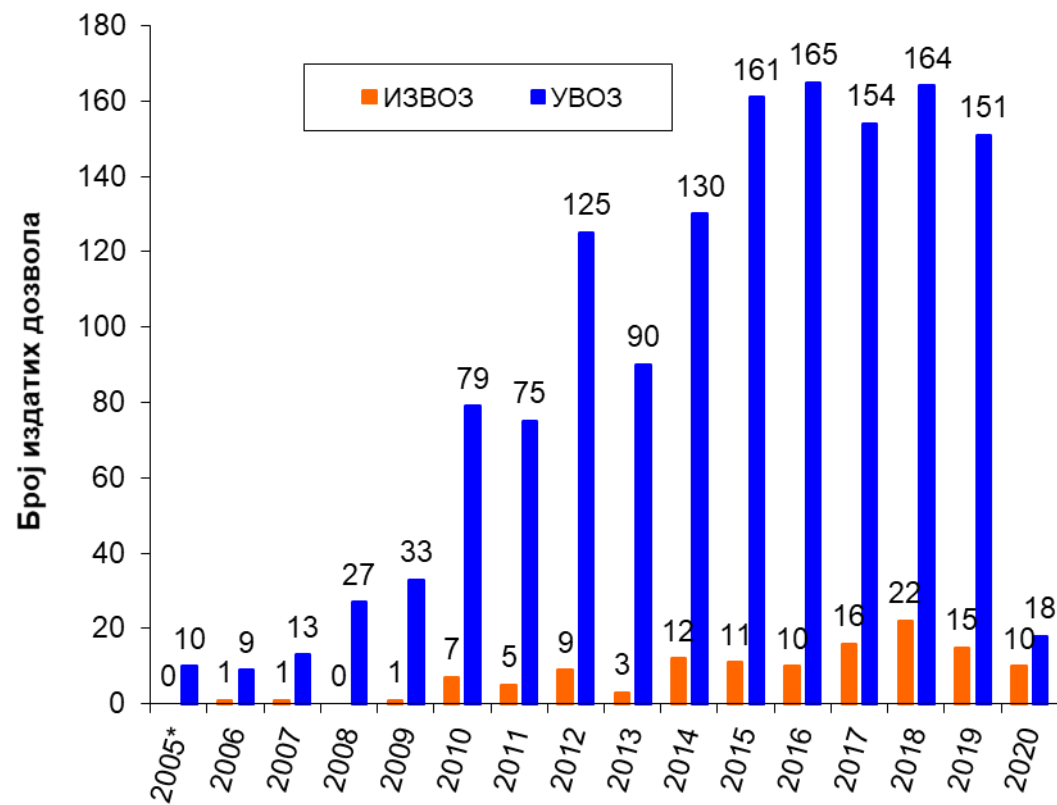
m - дужни метар

m² - квадратни метар

Прилог2.: Графикони-графички преглед спољнотрговинског промета РДН

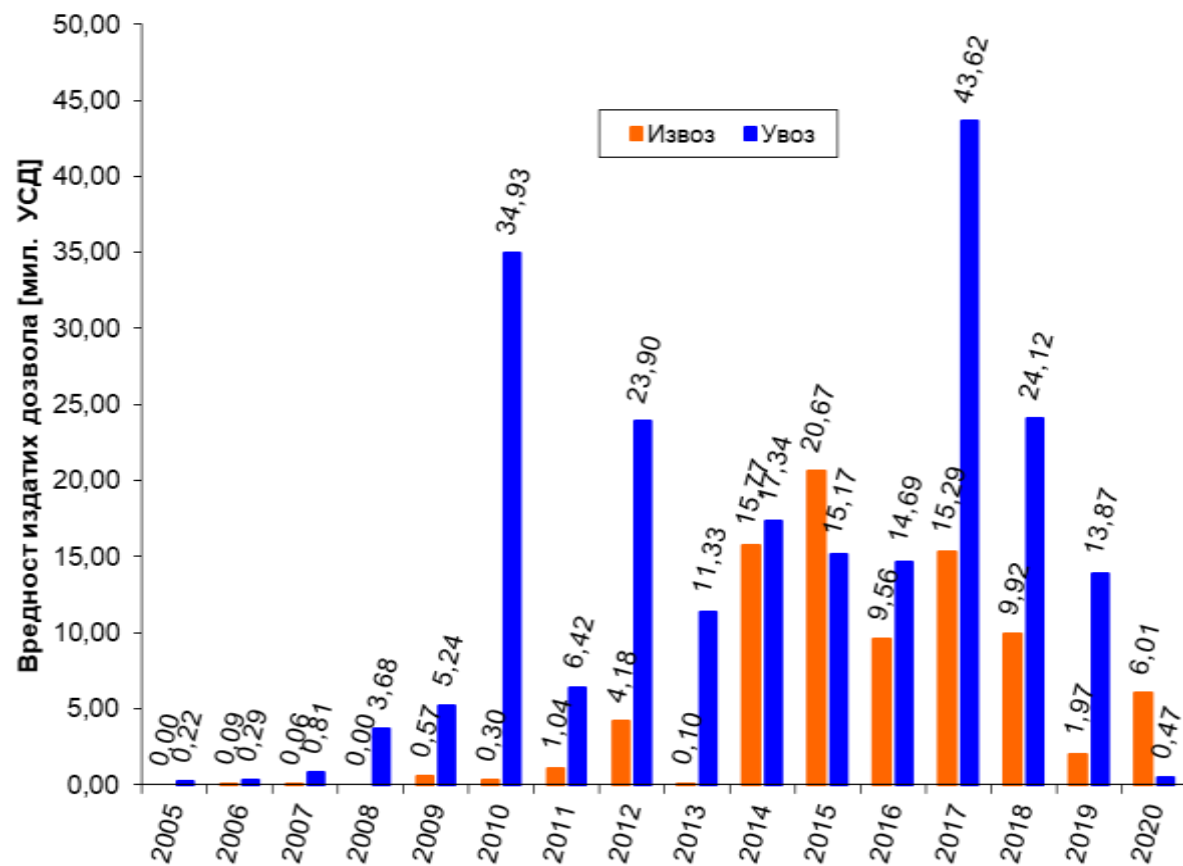
Графикон бр. 1: Број издатих дозвола за извоз и увоз РДН

	година	извоз	увоз
1.	2005.*	0	10
2.	2006.	1	9
3.	2007.	1	13
4.	2008.	0	27
5.	2009.	1	33
6.	2010.	7	79
7.	2011.	5	75
8.	2012.	9	125
9.	2013.	3	90
10.	2014.	12	130
11.	2015.	11	161
12.	2016.	10	165
13.	2017.	16	154
14.	2018.	22	164
15.	2019.	15	151
16.	2020.	10	18
	Укупно	123	1.404



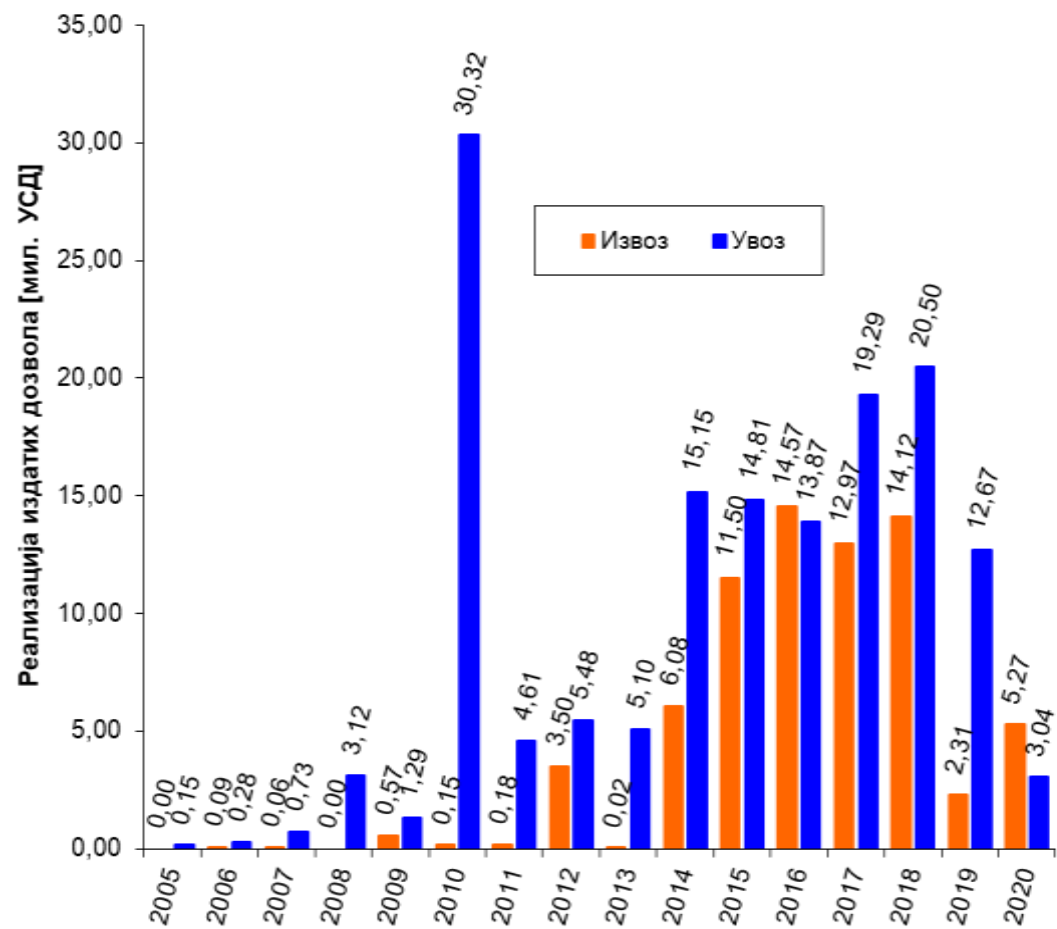
Графикон бр. 2: Вредност издатих дозвола за РДН (у милионома УСД)

Одобрено (милиона УСД)			
	година	извоз	увоз
1.	2005.	0,00	0,22
2.	2006.	0,09	0,29
3.	2007.	0,06	0,81
4.	2008.	0,00	3,68
5.	2009.	0,57	5,24
6.	2010.	0,30	34,93
7.	2011.	1,04	6,42
8.	2012.	4,18	23,90
9.	2013.	0,10	11,33
10.	2014.	15,77	17,34
11.	2015.	20,67	15,17
12.	2016.	9,56	14,69
13.	2017.	15,29	43,62
14.	2018.	9,92	24,12
15.	2019.	1,97	13,87
16.	2020.	6,01	0,47
	Укупно	85,53	216,09



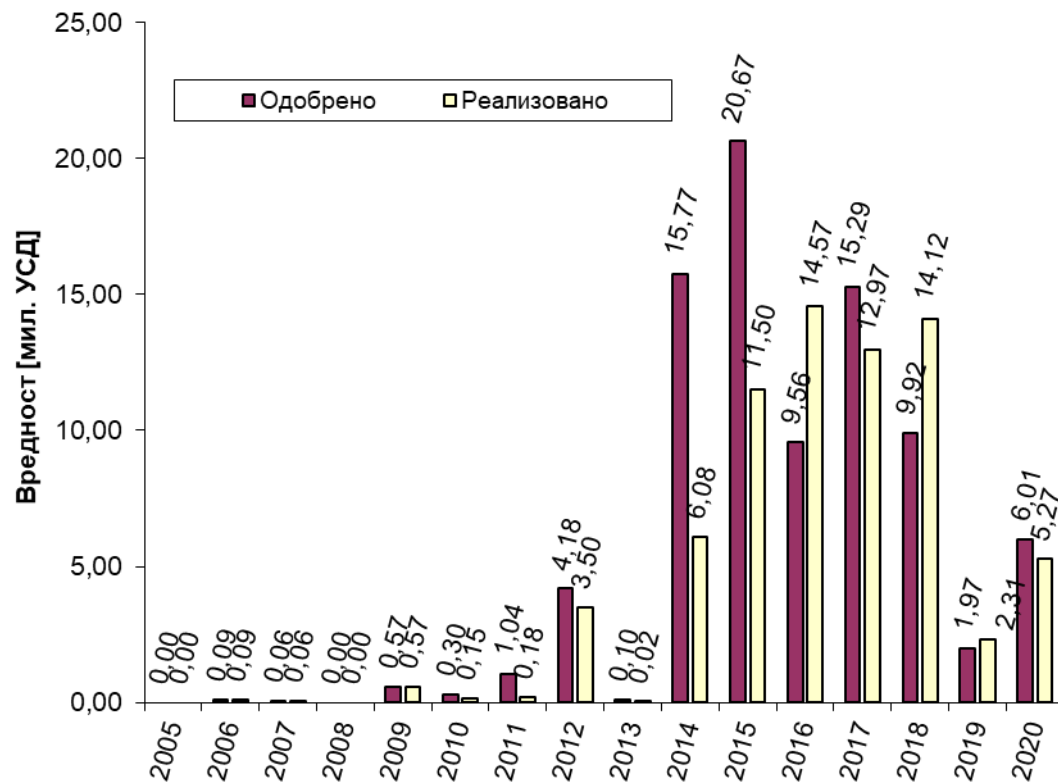
Графикон бр. 3: Реализација издатих дозвола за РДН (у милионома УСД)

Реализовано (милиона УСД)			
	година	извоз	увоз
1.	2005.	0,00	0,15
2.	2006.	0,09	0,28
3.	2007.	0,06	0,73
4.	2008.	0,00	3,12
5.	2009.	0,57	1,29
6.	2010.	0,15	30,32
7.	2011.	0,18	4,61
8.	2012.	3,50	5,48
9.	2013.	0,02	5,10
10.	2014.	6,08	15,15
11.	2015.	11,50	14,81
12.	2016.	14,57	13,87
13.	2017.	12,97	19,29
14.	2018.	14,12	20,50
15.	2019.	2,31	12,67
16.	2020.	5,27	3,04
	Укупно	71,38	150,41



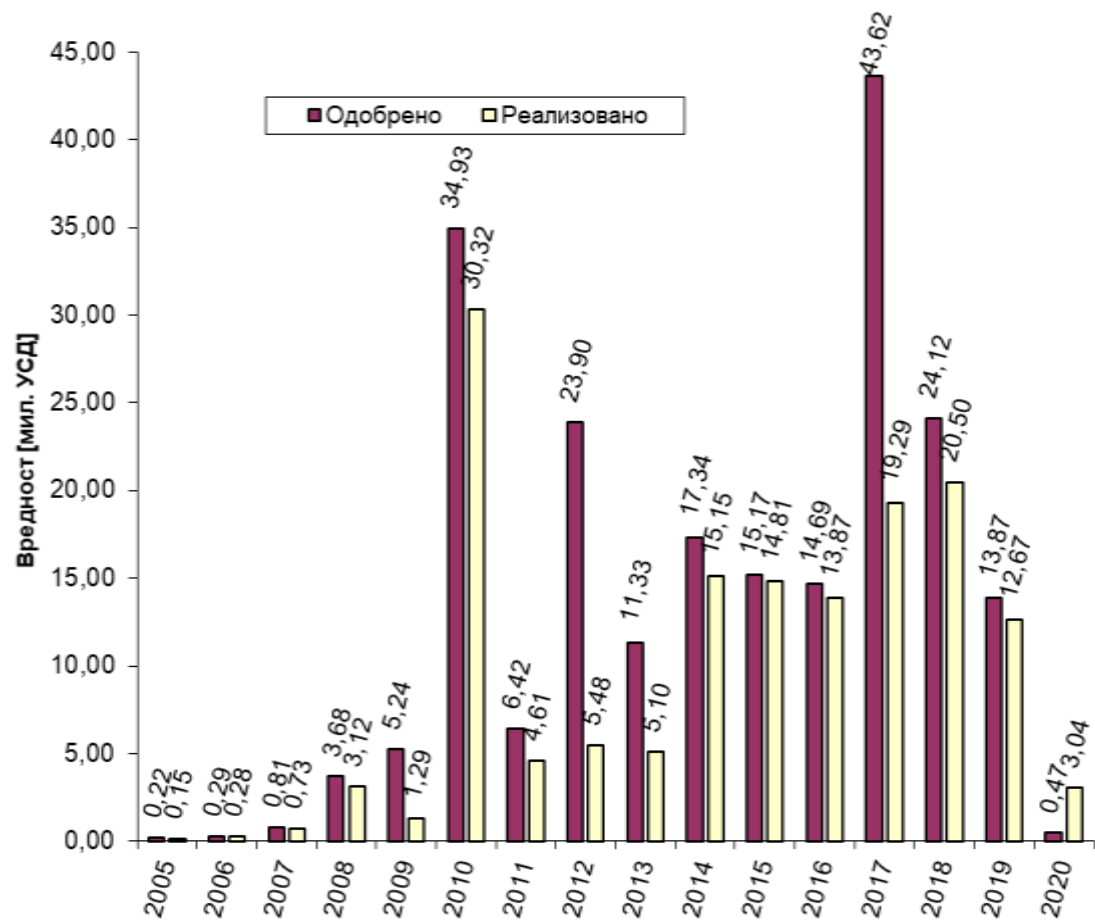
Графикон бр. 4: Упоредни преглед одобрених и реализованих вредности по дозволама за ИЗВОЗ РДН (у милионима УСД)

ИЗВОЗ (милиона УСД)			
	година	одобрено	реализовано
1.	2005.	0,00	0,00
2.	2006.	0,09	0,09
3.	2007.	0,06	0,06
4.	2008.	0,00	0,00
5.	2009.	0,57	0,57
6.	2010.	0,30	0,15
7.	2011.	1,04	0,18
8.	2012.	4,18	3,50
9.	2013.	0,10	0,02
10.	2014.	15,77	6,08
11.	2015.	20,67	11,50
12.	2016.	9,56	14,57
13.	2017.	15,29	12,97
14.	2018.	9,92	14,12
15.	2019.	1,97	2,31
16.	2020.	6,01	5,27
	Укупно	85,53	71,38



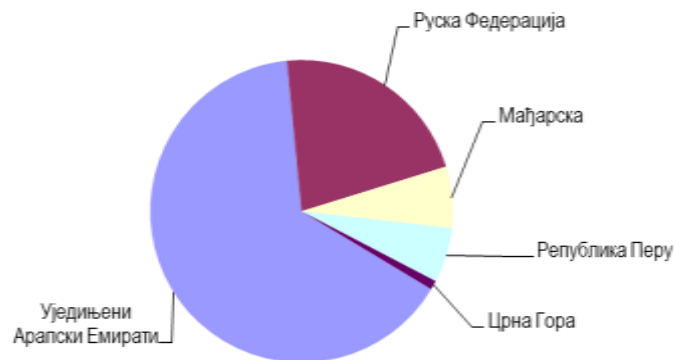
Графикон бр. 5: Упоредни преглед одобрених и реализованих вредности по дозволама за УВОЗ РДН (у милионима УСД)

УВОЗ (милиона УСД)			
	година	одобрено	реализовано
1.	2005.	0,22	0,15
2.	2006.	0,29	0,28
3.	2007.	0,81	0,73
4.	2008.	3,68	3,12
5.	2009.	5,24	1,29
6.	2010.	34,93	30,32
7.	2011.	6,42	4,61
8.	2012.	23,90	5,48
9.	2013.	11,33	5,10
10.	2014.	17,34	15,15
11.	2015.	15,17	14,81
12.	2016.	14,69	13,87
13.	2017.	43,62	19,29
14.	2018.	24,12	20,50
15.	2019.	13,87	12,67
16.	2020.	0,47	3,04
	Укупно	216,09	150,41



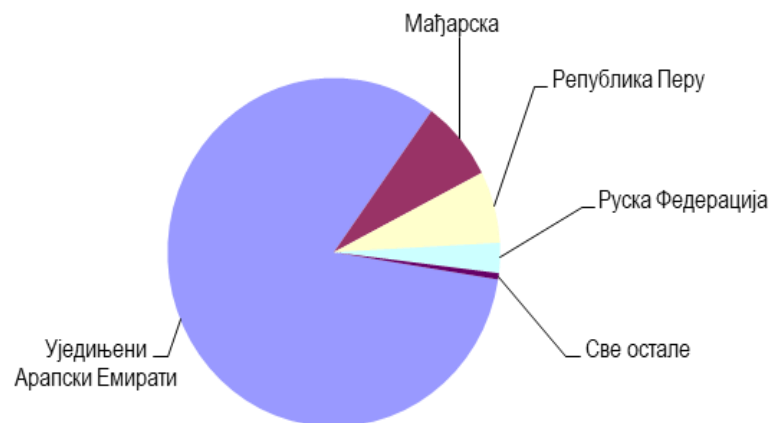
Графикон бр. 6: ИЗВОЗНЕ дестинације РДН (према вредности издатих дозвола)

	Дестинација ИЗВОЗА	Вредност издатих дозвола (УСД)	%
1.	Уједињени Арапски Емирати	3.900.000,00	64,8
2.	Руска Федерација	1.309.000,00	21,8
3.	Мађарска	394.920,89	6,6
4.	Република Перу	352.138,00	5,9
5.	Црна Гора	58.102,81	1,0
	Укупно	6.014.161,70	100



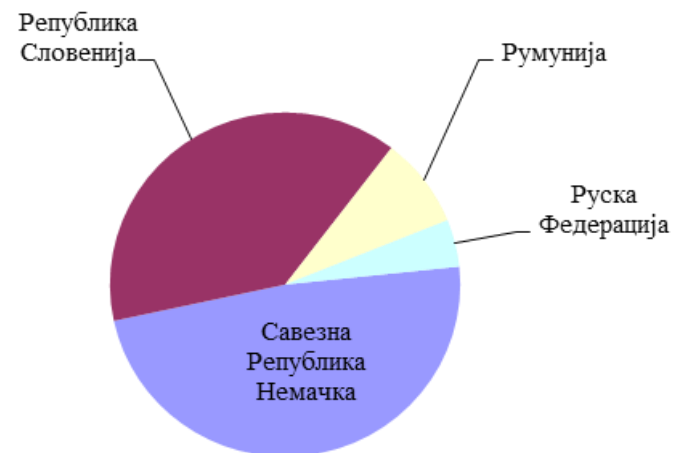
Графикон бр. 6.1.: ИЗВОЗНЕ дестинације РДН (према реализацији)

	Дестинација ИЗВОЗА	Вредност реализације (УСД)	%
1.	Уједињени Арапски Емирати	4.350.000,00	82,5
2.	Мађарска	394.920,89	7,5
3.	Република Перу	352.138,00	6,7
4.	Руска Федерација	146.688,47	2,8
	Све остале	30.510,93	0,6
	Укупно	5.274.258,29	100



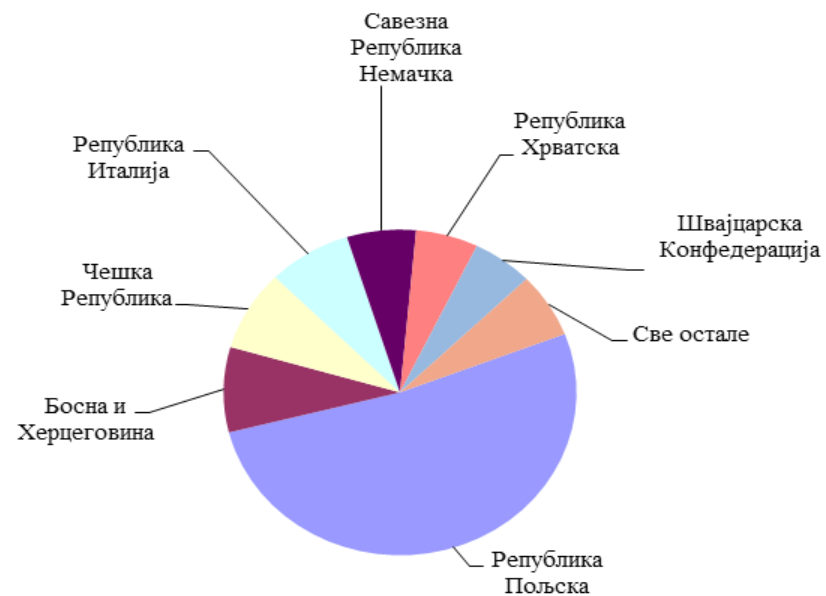
Графикон бр. 7: УВОЗНЕ дестинације РДН (према вредности издатих дозвола)

	Дестинација УВОЗА	Вредност издатих дозвола (УСД)	%
1.	Савезна Република Немачка	227.557,50	48
2.	Република Словенија	182.780,21	39
3.	Румунија	40.114,08	9
4.	Руска Федерација	20.872,84	4
	Укупно	471.324,63	100



Графикон бр. 7.1.: УВОЗНЕ дестинације РДН (према реализацији)

	Дестинација УВОЗА	Вредност реализације (УСД)	%
1.	Република Пољска	1.576.722,00	52
2.	Босна и Херцеговина	257.056,88	8
3.	Чешка Република	243.297,53	8
4.	Република Италија	232.121,26	8
5.	Савезна Република Немачка	192.161,10	6
6.	Република Хрватска	173.811,73	6
7.	Швајцарска Конфедерација	168.956,68	6
	Све остале	195.209,05	6
	Укупно	3.039.336,23	100



Одељак 1 Издате извозне дозволе робе двоструке намене

ДЕСТИНАЦИЈА	БРОЈ ИЗДАТИХ ДОЗВОЛА	БРОЈ ИЗ НКЛ	ВРЕДНОСТ	ОПИС РОБЕ	КОЛИЧИНА (У ЈЕДИНИЦИ МЕРЕ)	ЗЕМЉА КРАЈЊЕГ КОРИСНИКА	ТИП КРАЈЊЕГ КОРИСНИКА
Мађарска	1	5A002	394.920,89	Телекомуникације и „заштита информација”	114 KD	Мађарска	ц
Република Перу	1	6A00	352.138,00	Сензори и ласери	1 GN	Република Перу	д
Руска Федерација	1	6A002	1.309.000,00	Сензори и ласери	15.000 KD	Руска Федерација	ц
Уједињени Арапски Емирати	1	6A008	3.900.000,00	Сензори и ласери	4 KD	Уједињени Арапски Емирати	в
Црна Гора	6	0C003; 1C351; 1C350; 5A002	58.102,81	Нуклеарни материјали, постројења и опрема; Специјални материјали; Телекомуникације и „заштита информација”	3 KD; 1 LT; 102 MG; 9 ML	Црна Гора	ц
УКУПНО	10		6.014.161,70				

Одељак 2 Издате увозне дозволе робе двоструке намене

ДЕСТИНАЦИЈА	БРОЈ ИЗДАТИХ ДОЗВОЛА	БРОЈ ИЗ НКЛ	ВРЕДНОСТ	ОПИС РОБЕ	КОЛИЧИНА (У ЈЕДИНИЦИ МЕРЕ)	ЗЕМЉА ПОРЕКЛА	ТИП КРАЉЕГ КОРИСНИКА
Република Словенија	10	1С350	182.780,21	Специјални материјали	375 GR; 2 KD; 153.681 KG; 7 LT; 250 ML	Република Француска; Краљевина Белгија; Република Италија	ц
Румунија	1	1С350	40.114,08	Специјални материјали	40.000 KG	Румунија	ц
Руска Федерација	1	1С350	20.872,84	Специјални материјали	22 TN	Руска Федерација	ц
Савезна Република Немачка	6	1С350	227.557,50	Специјални материјали	114.320 KG; 182 LT; 100 MG; 500 ML	Краљевина Шпанија; Савезна Република Немачка	ц

УКУПНО **18** **471.324,63**

Одељак 3 Извоз робе двоструке намене (реализација)

ДЕСТИНАЦИЈА	БРОЈ БАЖЕЊИХ ДОЗВОЛА	БРОЈ ИЗ НКЛ	ОДОБРЕНА ВРЕДНОСТ	ВРЕДНОСТ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ОПИС РОБЕ	КОЛИЧИНА (У ЈЕДИНИЦИ МЕРЕ)	ЗЕМЉА КРАЈЊЕГ КОРИСНИКА	ТИП КРАЈЊЕГ КОРИСНИКА
Мађарска	1	5A002	394.920,89	394.920,89	Телекомуникације и „заштита информација”	114 KD	Мађарска	ц
Република Перу	1	6A00	352.138,00	352.138,00	Сензори и ласери	1 GN	Република Перу	д
Република Турска	2	1C350	150.540,48	7.112,36	Специјални материјали	2.350 KG	Република Турска	ц
Руска Федерација	3	1C35; 6A002	1.618.101,66	146.688,47	Специјални материјали; Сензори и ласери	1.820 KD; 2.050 KG	Руска Федерација	ц
Савезна Република Немачка	1	6A002	76.622,40	22.986,72	Сензори и ласери	255 KD	Савезна Република Немачка	ц
Уједињени Арапски Емирати	1	6A008	3.900.000,00	4.350.000,00	Сензори и ласери	4 KD	Уједињени Арапски Емирати	в
Црна Гора	3	1C230; 1C350; 0C003	411,85	411,85	Специјални материјали; Нуклеарни материјали, постројења и опрема	1 LT; 100 MG; 250 ML	Црна Гора	ц
УКУПНО	12		6.492.735,28	5.274.258,29				

Одељак 4 Увоз робе двоструке намене (реализација)

ДЕСТИНАЦИЈА	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ДОЗВОЛА	БРОЈ ИЗ НКЛ	ОДОБРЕНА ВРЕДНОСТ	ВРЕДНОСТ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ОПИС РОБЕ	КОЛИЧИНА (У ЈЕДИНИЦИ МЕРЕ)	ЗЕМЉА ПОРЕКЛА	ТИП КРАЈЊЕГ КОРИСНИКА
Босна и Херцеговина	5	1A007; 1A00	1.716.510,78	257.056,88	Специјални материјали	387.000 KD	Босна и Херцеговина	ц; в
Краљевина Белгија	1	1C350	844,40	727,14	Специјални материјали	1 KG; 48 LT; 1.000 ML	Краљевина Белгија	ц
Република Аустрија	1	1A006	29.860,20	29.860,20	Специјални материјали	25.000 KD	Република Аустрија	в
Република Италија	2	1C002; 1C35	285.581,83	232.121,26	Специјални материјали	95.287 KG	Република Италија	ц
Република Пољска	1	2B226	1.576.722,00	1.576.722,00	Обрада материјала	1 KD	Сједињене Америчке Државе	ц
Република Словенија	7	1C350	6.943,88	6.905,13	Специјални материјали	26 GR; 2 KD; 3.680 KG; 2 LT; 350 ML	Краљевина Белгија; Савезна Република Немачка; Република Француска	ц
Република Турска	1	1A00	581.417,53	82.211,33	Специјални материјали	136.000 KD	Република Индија	ц
Република Хрватска	1	2B201	173.811,73	173.811,73	Обрада материјала	2 KD	Јапан	ц
Румунија	1	1C350	40.114,08	29.503,91	Специјални материјали	29.420 KG	Румунија	ц
Руска Федерација	2	1C350	46.158,24	46.001,34	Специјални материјали	44 TN	Руска Федерација	ц
Савезна Република Немачка	10	1C350; 1C45; 1C35	480.181,97	192.161,10	Специјални материјали	98.520 KG; 182 LT; 100 MG; 500 ML	Савезна Република Немачка	ц
Чешка Република	2	2B001; 1C350	254.841,60	243.297,53	Обрада материјала; Специјални материјали	1 KD; 9 TN	Чешка Република; Република Пољска	в; ц
Швајцарска Конфедерација	1	1C002	169.532,00	168.956,68	Специјални материјали	44.281 KG	Народна Република Кина	ц

УКУПНО	35	5.362.520,23	3.039.336,23
--------	----	--------------	--------------

Одељак 5 Одбијени захтеви за извоз робе двоструке намене

У овом извештајном периоду није било одбијених захтева за извоз робе двоструке намене.

Одељак 6 Одбијени захтеви за увоз робе двоструке намене

У овом извештајном периоду није било одбијених захтева за увоз робе двоструке намене.